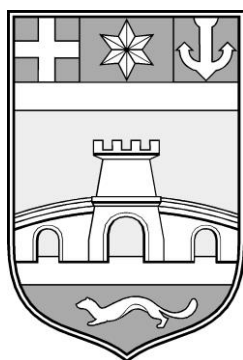

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu

**INFORMACIJA O STANJU
I PROBLEMATICI
PREDŠKOLSKOG ODGOJA I
OBRAZOVANJA NA PODRUČJU
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE**

Materijal pripremljen u

*Upravnom odjelu za prosvjetu,
kulturu, šport i tehničku kulturu
Osječko-baranjske županije*

Osijek, prosinca 2016.

INFORMACIJA O STANJU I PROBLEMATICI PREDŠKOLSKOG ODGOJA I OBRAZOVANJA NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

UVOD

Sukladno članku 2. i članku 14. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju ("Narodne novine" broj 10/97., 107/07. i 94/13.) jedinice lokalne samouprave odlučuju o potrebama i interesima građana na svom području za organiziranjem i ostvarivanjem programa predškolskog odgoja, a predstavničko tijelo županije usklađuje razvitak mreže dječjih vrtića na svom području na temelju planova predstavničkih tijela jedinica lokalne samouprave. Polazeći od tih odredaba u Planu rada Skupštine Osječko-baranjske županije za 2016. godinu kao jedna od tema predviđena je i Informacija o stanju i problematici predškolskog odgoja i obrazovanja na području Osječko-baranjske županije.

Razmatrajući stanje i problematiku predškolskog odgoja i obrazovanja na području Osječko-baranjske županije u 2015. i 2016. godini, prateći vrtićku godinu, osobito smo usmjerili pozornost na prikaz:

1. broja i ustroja predškolskih ustanova,
2. broja djece u predškolskim ustanovama,
3. programa rada predškolskih ustanova,
4. broja i strukture zaposlenih u predškolskim ustanovama i
5. financiranja programa ustanova predškolskog odgoja.

1. BROJ I USTROJ PREDŠKOLSKIH USTANOVA

Na području Osječko-baranjske županije u razdoblju koje razmatramo djelovalo je 26 ustanova predškolskog odgoja čiji su osnivači Republika Hrvatska, jedinice lokalne samouprave, pravne i fizičke osobe te vjerske zajednice. Sve te ustanove zajedno imaju 26 vrtića, odnosno ukupno 83 organizacijske cjeline na zasebnim lokacijama.

Republika Hrvatska, odnosno Ministarstvo znanosti i obrazovanja, osnivač je jedne ustanove za predškolski odgoj, Dječjeg vrtića "Bobita" u sklopu Prosvjetno-kulturnog centra Mađara u Republici Hrvatskoj u Osijeku. Grad Osijek osnivač je ustanove Dječji vrtić Osijek koji objedinjuje 26 organizacijskih cjelina koje financira Grad Osijek i 2 područna dječja vrtića koji djeluju u prostoru osnovnih škola, a slijedom ugovora sklopljenih između Dječjeg vrtića Osijek i osnovnih škola o preuzimanju zaposlenika koje financiraju općine. Na taj način općine Vuka i Vladislavci financiraju po jedan vrtić u Vuki i Vladislavcima. Gradovi Đakovo, Našice, Valpovo, Belišće, Beli Manastir i Donji Miholjac osnivači su 6 matičnih vrtića s 12 područnih dječjih vrtića u manjim mjestima i to Dječjeg vrtića Đakovo u Đakovu, Dječjeg vrtića, "Maslačak" u Belišću, Dječjeg vrtića "Maza" u Valpovu, Dječjeg vrtića "Pinokio" u Donjem Miholjcu, Dječjeg vrtića "Zvončić" u Našicama i Dječjeg vrtića "Cvrčak" u Belom Manastiru. Općine Bilje, Darda, Kneževi Vinogradi, Čeminac, Koška i Đurđenovac osnivači su 6 matičnih vrtića i to Dječjeg vrtića "Tintilinić" u Koški, Dječjeg vrtića "Jaglac" u Đurđencu, Dječjeg vrtića "Radost" u Dardi, Dječjeg vrtića "Grlica" u Bilju, Dječjeg vrtića "Zeko" u Kneževim Vinogradima i Dječjeg vrtića "Ivančica" u Čemincu.

Fizičke osobe osnivači su 10 dječjih vrtića - u Našicama Dječjeg vrtića "Potočnica" i Dječjeg vrtića "Bubamara", u Višnjevcu Dječjeg vrtića "Mali princ", s područnim vrtićima u Osijeku, Jagodnjaku, Batini, Ernestinovu, Dalju, Bijelom Brdu, Laslovu i Feričancima, zatim u Osijeku Dječjeg vrtića-jaslica "Heidi", Dječjeg vrtića "Dugine boje", Dječjeg vrtića "Lane", Dječjeg vrtića "Snjeguljica" s područnim vrtićima u Antunovcu, Ivanovcu i Magadenovcu, u Tenji Dječjeg vrtića "Regoč", u Đakovu Dječjeg vrtića "Zvrk" te u Valpovu Dječjeg vrtića-jaslica "Moj Bambi".

Dva su vjerska dječja vrtića u Županiji. Vjerska zajednica Sestre Kćeri Milosrđa iz Zagreba osnivač je Dječjeg vrtića "Marija Petković", Podružnica Osijek, a Milosrdne sestre Svetoga Križa iz Đakova osnivač su Dječjeg vrtića "Sunčev sjaj - Nazaret" koji djeluje prema načelima Montessori pedagogije.

U sklopu Dječjeg vrtića Osijek djeluje 26 organizacijskih cjelina, od kojih su 22 dječja vrtića u Osijeku, a po jedan je u Josipovcu, Čepinu, Tenji i Sarvašu, a u prostoru osnovnih škola djeluju 2 područna vrtića, jedan u OŠ Mate Lovraka u Vladislavcima i drugi u OŠ Milka Cepelića u Vuki.

Potrebno je napomenuti da 9 matičnih dječjih vrtića u Županiji, bez grada Osijeka, ima ukupno još 28 područnih vrtića na zasebnim lokacijama i to: Dječji vrtić Đakovo iz Đakova koji radi na još dvije lokacije u Đakovu, Dječji vrtić "Maslačak" iz Belišća ima po jedan područni vrtić u Bizovcu i Petrijevcima, Dječji vrtić "Pinokio" iz Donjeg Miholjca ima tri područna vrtića i to u Rakitovici, Črnkovicima i Marijancima, Dječji vrtić "Zvončić" iz Našica ima tri područna vrtića i to u Feričancima, Podgoraču i Donjoj Motičini, Dječji vrtić "Cvrčak" iz Belog Manastira ima dva područna vrtića i to u Šečerani i Branjinom Vrhu, Dječji vrtić "Grlica" iz Bilje ima tri područna vrtića i to u Kopačevu, Vardarcu i Lugu, Dječji vrtić "Zeko" iz Kneževih Vinograda ima tri područna vrtića i to u Karancu, Suzi i Zmajevcu te Dječji vrtić "Ivančica" u Čemincu ima područni vrtić u Kozarcu.

Privatni Dječji vrtić "Mali princ" iz Višnjevca ima po jedan područni vrtić u Osijeku, Jagodnjaku, Batini, Ernestinovu, Dalju, Bijelom Brdu, Laslovu i Feričancima. Privatni dječji vrtić "Snjeguljica" iz Osijeka, uz matični vrtić u Osijeku, ima po jedan područni vrtić u Ivanovcu, Antunovcu i Magadenovcu.

Osnivači dječjih vrtića te broj vrtića i njihovih organizacijskih cjelina prikazan je u tablici koja slijedi.

OSNIVAČI PREDŠKOLSKIH USTANOVA I NJIHOV USTROJ (2015./16.)

Tablica 1.

R. br.	Predškolska ustanova	Osnivač	Broj organizacijskih cjelina
1.	Dječji vrtić "Bobita" u sklopu Prosvjetno-kulturnog centra Mađara u Republici Hrvatskoj, Osijek	Republika Hrvatska	1
2.	Dječji vrtić Osijek, Osijek	Grad Osijek	28
3.	Dječji vrtić Đakovo, Đakovo	Grad Đakovo	3
4.	Dječji vrtić "Maslačak", Belišće	Grad Belišće	3
5.	Dječji vrtić "Maza", Valpovo	Grad Valpovo	1
6.	Dječji vrtić "Tintilinić", Koška	Općina Koška	1
7.	Dječji vrtić "Pinokio", Donji Miholjac	Grad Donji Miholjac	4
8.	Dječji vrtić "Zvončić", Našice	Grad Našice	4
9.	Dječji vrtić "Jaglac", Đurđenovac	Općina Đurđenovac	1
10.	Dječji vrtić "Cvrčak", Beli Manastir	Grad Beli Manastir	3
11.	Dječji vrtić "Radost", Darda	Općina Darda	1
12.	Dječji vrtić "Grlica", Bilje	Općina Bilje	4
13.	Dječji vrtić "Zeko", Kneževi Vinogradi	Općina Kneževi Vinogradi	4
14.	Dječji vrtić "Ivančica", Čeminac	Općina Čeminac	2
15.	Dječji vrtić "Heidi", Osijek	Hajdi Bosanac	1
16.	Dječji vrtić "Mali princ", Višnjevac	Marijana Karpati	9
17.	Dječji vrtić "Regoč", Tenja	Ljiljana Knežević	1
18.	Dječji vrtić "Zvrk", Đakovo	Anica Müller	1
19.	Dječji vrtić "Potočnica", Našice	Đurđa Vukšić	1
20.	Dječji vrtić "Bubamara", Našice	Zvonko Kuzminski	1
21.	Dječji vrtić i jaslice "Moj Bambi", Valpovo	Vedrana Kuna	1
22.	Dječji vrtić "Marija Petković" Zagreb, Podružnica Osijek	Vjerska zajednica Sestre Kćeri Milosrđa	1

23.	Dječji vrtić "Dugine boje", Osijek	Ksenija Mihajlović Hirnstein	1
24.	Dječji vrtić "Sunčev sjaj - Nazaret", Đakovo	Milosrdne sestre Sv. Križa, Đakovo	1
25.	Dječji vrtić "Snjeguljica", Osijek	Snježana Despot	4
26.	Dječji vrtić "Lane", Osijek	Danijela i Nenad Žugec	1
			83

2. BROJ DJECE U PREDŠKOLSKIM USTANOVAMA

U Osječko-baranjskoj županiji je redovitim programom predškolskog odgoja i programom predškole u vrtićkoj godini 2015./16. bilo obuhvaćeno 6.394 djece u odgojne skupine nejednakih veličina. Od toga je 5.327 djece bilo uključeno u redovite programe, a 1.067 djece u programe predškole.

Od ukupno 5.327 djece obuhvaćenih redovitim programima predškolskog odgoja, 2.707 djece pohađalo je vrtiće u Osijeku, u prigradskim naseljima Osijeka (Josipovcu, Podravlju, Sarvašu i Tenji) te u općinama Čepin, Vuka i Vladislavci i to u organizaciji Dječjeg vrtića Osijek. U ostalim predškolskim ustanovama na području Osijeka redovitim programom je bilo obuhvaćeno ukupno 364 djeteta i to: Dječji vrtić "Heidi" u Osijeku (22), Dječji vrtić "Dugine boje" u Osijeku (30), Dječji vrtić "Mali princ" u Višnjevcu (75) i Osijeku (50), Dječji vrtić "Regoč" u Tenji (35), Dječji vrtić "Lane" u Osijeku (26), Dječji vrtić "Snjeguljica" u Osijeku (24), vjerski Dječji vrtić "Marija Petković" u Osijeku (53) te Dječji vrtić "Bobita" (49) čiji je osnivač Prosvjetno-kulturni centar Mađara u Republici Hrvatskoj, Osijek.

Broj skupina i djece u ustanovama za predškolski odgoj na području županije prikazan je u sljedećoj tablici.

BROJ SKUPINA I DJECE U REDOVITOM PROGRAMU (2015./16.)

Tablica 2.

Redni broj	Naziv predškolske ustanove i područnog dječjeg vrtića	Broj odgojnih skupina	Broj djece	Redoviti program	
				10-satni	5-satni
1.	Dječji vrtić Osijek, Osijek	116	2707	2127	580
2.	DV "Bobita", OSIJEK	2	49	41	8
3.	DV "Heidi", OSIJEK	1	22	22	0
4.	DV "Marija Petković", ZAGREB, Podružnica Osijek	2	53	50	3
5.	DV "Dugine boje", OSIJEK	2	30	25	5
6.	DV "Mali princ", VIŠNJEVAC	3	75	55	20
	Podružnica u Osijeku	2	50	42	8
	Podružnica u Jagodnjaku	1	19	16	3
	Podružnica u Batini	1	21	18	3
	Podružnica u Ernestinovu	2	28	22	6
	Podružnica u Dalju	2	45	32	13
	Podružnica u Bijelom Brdu	2	34	30	4
	Podružnica u Laslovu	1	17	0	17
	Podružnica u Feričancima	2	34	30	4
7.	DV "Regoč", TENJA	2	35	20	15
8.	DV Đakovo, ĐAKOVO	11	241	221	20
9.	DV "Zvrk", ĐAKOVO	3	61	43	18
10.	DV "Sunčev sjaj - Nazaret", ĐAKOVO	4	93	75	18
11.	DV "Maslačak", BELIŠĆE	5	152	152	0
	Podružnica u Bizovcu	2	40	40	0
	Podružnica u Petrijevcima	1	26	26	0

12.	DV "Maza", VALPOVO	6	137	137	0
13.	DV "Moj Bambi", VALPOVO	2	30	11	19
14.	DV "Pinokio", DONJI MIHOLJAC	6	119	119	0
	Podružnica u Črnkocima	1	20	0	20
	Podružnica u Marijancima	1	22	0	22
	Podružnica u Rakitovici	1	20	0	20
15.	DV "Zvončić", NAŠICE	9	217	185	32
	Podružnica u Feričancima	1	25	0	25
	Podružnica u Podgoraču	1	19	0	19
	Podružnica u Donjoj Motičini	1	24	0	24
16.	DV "Bubamara", NAŠICE	2	38	22	16
17.	DV "Potočnica", NAŠICE	1	20	20	0
18.	DV "Jaglac", ĐURĐENOVAC	4	82	18	64
19.	DV "Tintilinić", KOŠKA	1	24	0	24
20.	DV "Cvrčak", BELI MANASTIR	6	130	81	49
	Podružnica u Branjinom Vrh	1	21	17	4
	Podružnica u Šećerani	1	22	15	7
21.	DV "Grlica", BILJE	6	114	78	36
	Podružnica u Vardarcu	1	15	15	0
	Podružnica u Lugu	1	9	9	0
	Podružnica u Kopačevu	1	15	15	0
22.	DV "Radost", DARDA	5	123	113	10
23.	DV "Zeko", KNEŽEVI VINOGRADI	2	44	9	35
	Podružnica u Karancu	1	16	0	16
	Podružnica u Suzi	1	8	0	8
	Podružnica u Zmajevcu	1	19	0	19
24.	DV "Ivančica", ČEMINAC	3	45	41	4
	Podružnica u Kozarcu	1	6	0	6
25.	DV "Snjeguljica", OSIJEK	1	24	20	4
	Podružnica u Ivanovcu	1	16	14	2
	Podružnica u Antunovcu	1	45	39	6
26.	DV "Lane", OSIJEK	1	26	19	7
UKUPNO (2015./16.)		239	5327	4084	1243

3. PROGRAM RADA PREDŠKOLSKIH USTANOVA

Sukladno članku 15a. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju u dječjem vrtiću ostvaruju se:

- redoviti programi njege, odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi djece rane i predškolske dobi koji su prilagođeni razvojnim potrebama djece te njihovim mogućnostima i sposobnostima,
- programi za djecu rane i predškolske dobi s teškoćama u razvoju,
- programi za darovitu djecu rane i predškolske dobi,
- programi na jeziku i pismu nacionalnih manjina,
- programi predškole,
- programi ranog učenja stranih jezika i drugi programi umjetničkog, kulturnog, vjerskog i sportskog sadržaja.

Dječji vrtić može izvoditi i druge programe u skladu s potrebama djece i zahtjevima roditelja uz suglasnost Ministarstva znanosti i obrazovanja.

U redovite programe u trajanju od 5 do 10 sati dnevno bilo je uključeno 5.327 djece. To su programi koji obuhvaćaju njegu, odgoj i zaštitu djece od navršene prve godine života do polaska u osnovnu školu i to u dječjem vrtiću čiji je rad usklađen s radnim vremenom roditelja i potrebama socijalne sigurnosti djeteta.

U svim dječjim vrtićima na području Osječko-baranjske županije provode se 10-satni programi, a u većini se vrtića osim cjelodnevnih programa provode i 5-satni, odnosno 6-satni programi, osobito u područnim vrtićima.

Dječji vrtić Osijek realizira jaslički program u dječjim jaslicama "Ivančica" i "Tratinčica" te u dječjim vrtićima "Bubamara", "Jabuka", "Jelenko", "Josipovac", "Maslačak", "Potočnica", "Stribor", "Zvončić", "Cvrčak", "Latica" i "Nevičica". U program je uključeno 373 djece. Osim toga jaslički se program u Osijeku realizira u privatnom dječjem vrtiću "Dugine boje", u vjerskom Dječjem vrtiću "Marija Petković" te u Dječjem vrtiću "Heidi" za ukupno 42 djeteta. Na Đakovačkom području jasličke su skupine u Dječjem vrtiću Đakovo na sve tri lokacije, u Ulici Luke Botića, Naselju Vila i u Ulici Ivana Mažuranića te u vjerskom Dječjem vrtiću "Sunčev sjaj - Nazaret", ukupno 83 djece. U Našicama su jasličke skupine u privatnim vrtićima i to u Dječjem vrtiću-jaslicama "Potočnica" i Dječjem vrtiću "Bubamara" za 38 djece. U Valpovu Dječji vrtić "Maza" obuhvaća 13 djece jasličke dobi. U Belišću je u Dječjem vrtiću "Maslačak" 24 djeteta, a u Donjem Miholjcu Dječji vrtić "Pinokio" obuhvaća 8 djece. Na području Baranje u program Dječjeg vrtića "Radost" u Dardi uključeno je 20 djece, Dječjeg vrtića "Grlica" u Bilju 15 djece te u program Dječjeg vrtića "Ivančica" u Čemincu 12 djece jasličkog uzrasta.

Ukupno je na području Osječko-baranjske županije jasličkim programom obuhvaćeno 633 djece. Broj djece jasličke dobi po ustanovama u Osječko-baranjskoj županiji prikazan je u sljedećoj tablici.

Tablica br. 3

Redni broj	Naziv predškolske ustanove i područnog dječjeg vrtića	Broj djece jasličke dobi
1.	Dječji vrtić, OSIJEK	373
2.	DV "Marija Petković", ZAGREB, Podružnica Osijek	22
3.	DV "Dugine boje", OSIJEK	12
4.	DV "Heidi", OSIJEK	8
5.	DV "Snjeguljica", Osijek Podružnica Magadenovac	5
4.	DV Đakovo, ĐAKOVO	64
5.	DV "Sunčev sjaj - Nazaret", ĐAKOVO	19
6.	DV "Bubamara", NAŠICE	18
7.	DV "Potočnica", NAŠICE	20
8.	DV "Maza", VALPOVO	13
9.	DV "Maslačak", BELIŠĆE	24
10.	DV "Pinokio", DONJI MIHOLJAC	8
11.	DV "Radost", DARDA	20
12.	DV "Ivančica", ČEMINAC	12
13.	DV "Grlica", Bilje	15
	UKUPNO	633

Programi za djecu rane i predškolske dobi s teškoćama u razvoju realiziraju se u onim dječjim vrtićima u kojima za to postoje uvjeti, odnosno ukoliko se u mjestima gdje djeluju vrtići iskaže potreba roditelja za radom s djecom s teškoćama u razvoju. Riječ je o djeci s različitim stupnjevima teškoća u razvoju, od kojih većina nema utvrđeni stupanj i vrstu teškoće, ali određene teškoće u stvarnosti postoje. Na području Osječko-baranjske županije ti se programi ostvaruju u posebnim odgojnim skupinama u Dječjem vrtiću Osijek u Dječjem vrtiću "Kosjenka". Ukupno je u programe dječjih vrtića u Osječko-baranjskoj županiji bilo uključeno 47 djece s teškoćama u razvoju, od kojih je velika većina integrirana u redovite programe.

Programi za djecu pripadnika nacionalnih manjina provode se za ukupno 230 djece i to za 144 djeteta mađarske nacionalne manjine u dječjim vrtićima kako slijedi: u Dječjem vrtiću "Bobita" u okviru Prosvjetno-kulturnog centra Mađara u Osijeku za 49 djece, u Dječjem vrtiću "Grlica" u Bilju 23 te u područnim vrtićima u Lugu za 9 djece, u Vardarcu za 15 djece i u Kopačevu za 15 djece, u Dječjem vrtiću "Zeko" u Kneževim Vinogradima za 27 djece i to u područnim vrtićima u Suzi za 8 djece i u Zmajevcu za 19 djece, Dječjem vrtiću "Mali princ" u Batini za 5 djece i u Dalju za 1 dijete. Za djecu pripadnike srpske nacionalne manjine programi se provode u Dječjem vrtiću "Cvrčak" u Belom Manastiru za 4 djece i u Dječjem vrtiću "Mali princ" u Dalju za 28 djece, u Jagodnjaku za 11 djece i Bijelom Brdu za 34 djece, ukupno 77 djece. Program za pripadnike romske nacionalne manjine provodi se u Dječjem vrtiću "Mali princ" u Jagodnjaku za 6 djece i Dječjem vrtiću "Radost" u Dardi za 3 djece.

Programi predškole provode se za djecu koja su dorasla za polazak u školu i to u godini prije polaska u prvi razred. Ovaj program provodi se u dječjim vrtićima, školama ili drugim ustanovama, a u suradnji s dječjim vrtićima i jedinicama lokalne samouprave. Cilj je ovim programom različitog trajanja od minimalno 150 sati do cjelogodišnjeg programa od oko 500 sati, obuhvatiti svu djecu koja nisu pohađala vrtić kako bi se putem programa predškole (tzv. male škole) pripremila za polazak u prvi razred osnovne škole. Tim je programima bilo obuhvaćeno 1.067 djece. Pribroje li se tome djeca koja su pohađala redoviti program predškolskog odgoja u godini pred polazak u školu, njih 1.475, dobije se ukupan broj od 2.542 djece koja su pripremljena za polazak u školu.

U sljedećoj je tablici prikazan broj djece uključene u redovite programe dječjih vrtića u zadnjoj godini pred polazak u školu te broj djece obuhvaćene programima predškole prema mjestu gdje se organiziraju.

PROGRAMI PREDŠKOLE (2015./16.)

Tablica 4.

Redni broj	Ustanova koja organizira program i prostor u kojem se realizira program	Redoviti program vrtića u godini pred polazak u školu	Program predškole u vrtiću	Program predškole u osnovnoj školi ili drugom prost.
PODRUČJE OSIJEKA				
1.	Dječji vrtić Osijek, Osijek	655	134	0
	OŠ Mate Lovraka, Vladislavci	0	0	16
	OŠ Milka Cepelića, Vuka	0	0	22
2.	DV "Bobita", Osijek	12	0	0
3.	DV "Marija Petković", Zagreb, Podružnica Osijek	10	0	0
4.	DV "Heidi", Osijek	2	0	0
5.	DV "Lane" Osijek	5	0	0
6.	DV "Dugine boje", Osijek	7	7	0
7.	DV "Mali princ", Višnjevac	26	20	0
	Podružnica u Jagodnjaku	7	7	0
	Podružnica u Osijeku	17	0	0
	Podružnica u Laslovu	7	0	0
	Podružnica u Ernestinovu	9	5	0
	Podružnica u Dalju	23	26	0
	Podružnica u Bijelom Brdu	14	4	0
	Podružnica u Batini	5	6	0
Podružnica u Feričancima	7	0	0	
8.	DV "Snjeguljica" Osijek	0	0	0
	Podružnica u Ivanovcu	3	25	0
	Podružnica u Antunovcu	15	8	0
	Podružnica u Magadenovcu	7	8	0
9.	DV "Regoč", Tenja	12	0	0

PODRUČJE ĐAKOVA				
10.	DV Đakovo, Đakovo	17	61	0
	OŠ Josipa Antuna Čolnića, Đakovo	0	0	39
	PŠ Kuševac (11), PŠ Široko Polje (10)	0	0	21
	OŠ Satnica Đakovačka (22), PŠ Gašinci (8)	0	0	30
	OŠ "Vladimir Nazor", Đakovo PŠ Ivanovci	0	0	8
	OŠ Budrovci (16) i PŠ Đurđanci (6)	0	0	22
	OŠ Drenje (10) i PŠ Potnjani (4)	0	0	14
	OŠ Đakovački Selci	0	0	32
	OŠ Gorjani	0	0	19
	OŠ "Ivana Brlić Mažuranić", Strizivojna	0	0	31
	OŠ "Josip Kozarac", Josipovac Punitovački	0	0	29
	OŠ Josipa Kozarca, Semeljci	0	0	63
	OŠ "Matija Gubec", Piškorevci	0	0	27
	OŠ Luka Botić, Viškovci	0	0	11
	Trnava, prostor Općine Trnava	0	0	9
Levanjska Varoš, prostor Općine Levanjska Varoš	0	0	11	
11.	DV "Zvrk", Đakovo	18	0	0
12.	DV "Sunčev sjaj -Nazaret", Đakovo	17	0	0
PODRUČJE NAŠICA				
13.	DV "Zvončić", Našice	115	75	0
	Prostor Općine Feričanci	25	0	0
	OŠ Vladimira Nazora, Feričanci, PŠ Donja Motičina	24	0	0
	OŠ Hinka Juhna Podgorač, Podgorač	19	0	16
14.	DV "Tintilinić", Koška	14	0	0
15.	DV "Jaglac", Đurdenovac	0	30	0
PODRUČJE VALPOVA				
16.	DV "Maza", Valpovo	41	73	0
17.	DV "Moj Bambi", Valpovo	5	0	0
PODRUČJE BELIŠĆA				
18.	DV "Maslačak", Belišće	54	0	0
	Podružnica u Bizovcu	9	25	0
	Podružnica u Petrijevcima	6	20	0
PODRUČJE DONJEG MIHOLJCA				
19.	DV "Pinokio", Donji Miholjac	42	43	0
	Podružnica u Marijancima	16	0	0
	OŠ "August Harambašić", Donji Miholjac - PŠ Rakitovica	6	0	0
	OŠ Hrvatski sokol, Podgajci Podravski - PŠ Črncovci	10	0	0
BARANJSKO PODRUČJE				
20.	DV "Cvrčak", Beli Manastir	55	25	0
	Podružnica u Šećerani	8	0	0
	OŠ Šećerana - PŠ Branjin Vrh	9	0	0
21.	OŠ Popovac, Popovac	0	0	15
22.	DV "Radost", Darda	30	30	0
23.	DV "Grlica", Bilje	42	0	0
24.	DV "Zeko", Kneževi Vinogradi	20	0	0
	OŠ Kneževi Vinogradi - PŠ Karanac	2	0	0
	Podružnica u Zmajevcu	9	0	0
	Podružnica u Suzi	4	0	0
25.	DV "Ivančica", Čeminac	12	0	0
	Podružnica u Kozarcu	3	0	0
UKUPNO:		1475	632	435
			1067	
SVEUKUPNO:			2542	

U posebne programe uključeno je ukupno 1.280 djece u 72 skupine.

Program ranog učenja engleskog jezika najzastupljeniji je posebni program u ustanovama predškolskog odgoja na području Osječko-baranjske županije. Tim programom obuhvaćeno je 494 djeteta u 32 skupine u gotovo svim ustanovama koje imaju organizirane posebne programe.

Programi katoličkog vjerskog odgoja obuhvaćaju 364 djeteta u 15 skupina i to u 5 ustanova predškolskog odgoja. U Osijeku se program provodi u Dječjem vrtiću Osijek i Dječjem vrtiću "Marija Petković". U Đakovu se programi vjerskog odgoja održavaju u Montessori dječjem vrtiću "Sunčev sjaj - Nazaret", u Našicama u Dječjem vrtiću "Zvončić" te u Valpovu u Dječjem vrtiću "Maza".

Osim ovih programa zastupljeni su i programi športskog i umjetničkog sadržaja.

U sljedećoj su tablici prikazani posebni programi predškolskog odgoja prema ustanovama, broju skupina i broju polaznika programa.

BROJ DJECE I SKUPINA U POSEBNIM PROGRAMIMA (2015./16.)

Tablica 5.

Redni broj	Naziv ustanove	Naziv programa	Broj odgojnih skupina	Broj djece
1.	Dječji vrtić Osijek, OSIJEK	Program za djecu s posebnim potrebama	1	5
		Rano učenje engleskog jezika	2	76
		Rano učenje njemačkog jezika	1	25
		Katolički vjeronauk	5	122
		Ritmika	2	40
		Gimnastika	1	15
		Nogomet	1	18
		Likovne radionice	2	25
		Tradicija i baština Slavonije i Baranje	1	25
		Folklor	1	18
		Ukupno:		
2.	DV "Marija Petković", ZAGREB, Podružnica OSIJEK	Rano učenje engleskog jezika	1	15
		Katolički vjeronauk	2	50
		Program umjetničkog sadržaja	1	21
		Gimnastika	1	10
		Ukupno:		
3.	DV "Dugine boje", OSIJEK	Rano učenje engleskog jezika	1	12
		Športska radionica	1	25
		Kreativna radionica	1	25
		Ukupno:		
4.	DV "Mali princ", VIŠNJEVAC	Rano učenje engleskog jezika	2	25
	----- Podružnica u Osijeku	Rano učenje engleskog jezika	2	26
	----- Podružnica u Dalju	Rano učenje engleskog jezika	2	20
	----- Podružnica u Ernestinovu	Rano učenje engleskog jezika	1	9
	----- Podružnica u Bijelom Brdu	Rano učenje engleskog jezika	2	20
	----- Podružnica u Dalju	Rano učenje engleskog jezika	1	12
	Ukupno:			10

5.	DV "Regoč", TENJA	Rano učenje engleskog jezika	2	20
		Kateheza dobrog pastira	2	20
Ukupno:			4	40
6.	DV Đakovo, ĐAKOVO	Rano učenje engleskog jezika	4	65
		Kraći program kreativnog stvaralaštva	4	60
Ukupno:			8	125
7.	DV "Zvrk", ĐAKOVO	Rano učenje engleskog jezika	2	29
		Ukupno:		
8.	Montessori DV "Sunčev sjaj - Nazaret", ĐAKOVO	Katolički vjeronauk	4	91
		Rano učenje engleskog jezika	1	16
Ukupno:			6	119
9.	DV "Zvončić", NAŠICE	Rano učenje engleskog jezika	1	13
		Katolički vjerski odgoj	1	24
Ukupno:			4	76
10.	DV "Maza", VALPOVO	Rano učenje engleskog jezika	1	26
		Katolički vjerski odgoj	3	77
Ukupno:			6	142
11.	DV "Pinokio", DONJI MIHOLJAC	Rano učenje engleskog jezika	3	28
		Ukupno:		
12.	DV "Grlica", BILJE	Rano učenje engleskog jezika	2	48
		Ukupno:		
13.	DV "Lane", OSIJEK	Rano učenje engleskog jezika	1	26
		Ukupno:		
14.	DV "Heidi", OSIJEK	Rano učenje engleskog jezika	1	8
		Ukupno:		
Sveukupno:			72	1280

4. BROJ I STRUKTURA ZAPOSLENIH U PREDŠKOLSKIM USTANOVAMA

Mjerila za broj i strukturu zaposlenih na realizaciji programa predškolskog odgoja (odgojitelji, stručni suradnici i ostali radnici u dječjim vrtićima) utvrđena su Državnim pedagoškim standardom predškolskog odgoja i naobrazbe ("Narodne novine" broj 63/08. i 90/10.). U ustanovama predškolskog odgoja na području županije i ustanovama u kojima se organizira program predškole zaposlen je ukupno 731 djelatnik. Među zaposlenicima su 25 ravnatelja, 437 odgojitelja, 5,5 pedagoga, 2 psihologa, 1 defektolog, 2 više medicinske sestre, 23 medicinske sestre, 13 tajnika i računovođa, 19 administrativnih djelatnika, 67 kuhara (odnosno dobavljača hrane, servirki), 104,5 spremačica i 32 zaposlenika u kategoriji ostalog osoblja.

Najviše djelatnika zaposleno je u Dječjem vrtiću Osijek. To i ne čudi jer u sastavu te ustanove ima ukupno 26 odgojnih cjelina koje su organizirane u četiri pedagoška dijela. U Dječjem vrtiću Osijek je zaposleno ukupno 373 djelatnika s tim da je najviše odgojitelja i to 232, stručnih je suradnika 3 (pedagoga, psihologa i defektologa), a ostalih je djelatnika 138. Tu su uključeni i vrtići šireg područja Osijeka u Josipovcu, Podravlju, Tenji, Sarvašu, Čepinu, Vuki i Vladislavcima. Zajedno s privatnim, odnosno vjerskim vrtićima i dječjim vrtićem u sklopu Prosvjetno-kulturnog centra Mađara u Republici Hrvatskoj na širem je osječkom području u ustanovama predškolskog odgoja zaposleno ukupno 469 djelatnika.

U dječjim vrtićima na području Đakova zaposleno je 55 djelatnika, na području Belišća, Valpova i Donjeg 68 djelatnika, na području Našica, Đurđenovca i Koške 55 djelatnika, a na području Baranje, u Belom Manastiru, Bilju, Dardi, Kneževim Vinogradima i Čemincu, 84 djelatnika. Detaljniji prikaz strukture zaposlenih po ustanovama priložen je u Tablici 5.

BROJ I STRUKTURA ZAPOSLENIH (2015./16.)

Tablica 6.

	Ustanova													
	Djelatnici	Ravnatelj	Odgovjitelj	Pedagog	Psiholog	Defektolog	Viša medicinska sestra	Medicinska sestra	Tajnik, računovoda	Administrativni djelatnik	Kuhar, servirka, dostavljač hrane	Spremačica	Ostali	Ukupno
1.	Dječji vrtić Osijek, Osijek	1	232	1	1	1	1	12	2	9	43	53	17	373
2.	DV "Bobita", OSIJEK	1	4	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	11
3.	DV "Heidi", OSIJEK	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
4.	DV "Marija Petković", Zagreb, Podružnica OSIJEK	1	3	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	6
5.	DV "Dugine boje" OSIJEK	1	2	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	5
6.	DV "Lane", OSIJEK	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	4
7.	DV "Snjeguljica", Osijek	1	12	0	0	0	0	0	0	2	0	3	0	18
8.	DV "Mali princ", VIŠNJEVAC	1	28	1	0	0	0	0	0	1	0	10	2	43
9.	DV "Regoč", TENJA	1	3	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	6
10.	DV Đakovo, ĐAKOVO	1	19	0	0	0	0	5	2	0	3	3	1	34
11.	DV "Zvrk", ĐAKOVO	1	5	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	7
12.	Montessori DV "Sunčev sjaj - Nazaret", ĐAKOVO	1	10	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	14
13.	DV "Maslačak", BELIŠĆE	1	12	0	0	0	0	0	1	0	3	3	2	22
14.	DV "Maza", VALPOVO	0,5	11	0,5	0	0	0	1	0	1	1	2	1	18
15.	DV "Moj Bambi", VALPOVO	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	4
16.	DV "Pinokio", DONJI MIHOLJAC	1	13	0	0	0	0	1	1	0	1	5	2	24
17.	DV "Zvončić", NAŠICE	1	22	1	1	0	0	0	2	0	3	3	2	35
18.	DV "Bubamara", NAŠICE	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
19.	DV "Potočnica", NAŠICE	1	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	4
20.	DV "Jaglac", ĐURĐENOVAC	1	4	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	7
21.	DV "Tintilinić", KOŠKA	1	3	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	7
22.	DV "Cvrčak", BELI MANASTIR	1	12	0	0	0	1	0	0	2	3	4	3	26
23.	DV "Grlica", BILJE	1	12	0	0	0	0	0	1	1	2	5	0	22
24.	DV "Radost", DARDA	0,5	9	0	0	0	0	1	1	1	1	2	1	16,5
25.	DV "Zeko2, KNEŽEVI VINOGRADI	1	6	0	0	0	0	0	0	0	1	0,5	0	8,5
26.	DV "Ivančica" ČEMINAC	1	7	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0	11
		25	437	5,5	2	1	2	23	13	19	67	104,5	32	731

5. FINANCIRANJE PROGRAMA USTANOVA PREDŠKOLSKOG ODGOJA

Temeljem članka 48. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju osnivač dječjeg vrtića dužan je osigurati sredstva za osnivanje i rad dječjeg vrtića. Dječji vrtić koji je osnovala jedinica lokalne samouprave naplaćuje svoje usluge od roditelja-korisnika usluga, sukladno mjerilima koje utvrđuje predstavničko tijelo te jedinice lokalne samouprave.

Na području Osječko-baranjske županije osnivači su dječjih vrtića općine, gradovi i Republika Hrvatska, izuzev vjerskih i privatnih vrtića koje su osnovala vjerske zajednice, odnosno fizičke osobe.

Prema iskazanim financijskim pokazateljima za 2015. godinu utvrdili smo da u većini dječjih vrtića, bez obzira na osnivača, izvore prihoda čine sredstva jedinica lokalne samouprave i to 52.657.021,79 kuna ili 63,90% od ukupno 82.400.151,89 kuna koliko iznose ostvareni prihodi predškolskih ustanova za 2015. godinu.

Osim što se vrtići financiraju iz proračuna jedinice lokalne samouprave u kojoj je matični vrtić, financiraju se i iz proračuna jedne ili više općina. Tako se Dječji vrtić Osijek financira iz proračuna Grada Osijeka (27.733.395,33 kuna), Općine Čepin (600.000,00 kuna), Općine Vuka (96.996,26 kuna) i Općine Vladislavci (98.879,39 kuna) ukupno 28.578.110,80 kuna. Dječji vrtić "Snjeguljica" iz proračuna Općine Antunovac (590.000,04), Općine Magadenovac (127.800,14 kuna) i Općine Šodolovci (2.800,00 kuna) ukupno 723.404,14 kuna. Dječji vrtić "Mali princ" iz proračuna Grada Osijeka (439.999,92 kuna) te Općine Draž (204.000,00 kuna), Općine Ernestinovo (283.200,00 kuna), Općine Erdut (660.000,00 kuna) Općine Jagodnjak (216.000,00 kuna) i Općine Feričanci (285.600,00 kuna) ukupno 2.088.799,92 kuna. Dječji vrtić "Regoč" financira se iz proračuna Grada Osijeka (114.000,00 kuna). Dječji vrtić "Marija Petković" Zagreb podružnica Osijek iz proračuna Grada Osijeka (68.000,00 kuna). Dječji vrtić "Bobita" Osijek iz proračuna Grada Osijeka (12.000,00 kuna).

Dječji vrtić u Đakovu financira se iz proračuna Grada Đakova (2.217.872,55 kuna), Općine Satnica Đakovačka (59.734,31 kuna), Općine Strizivojna (16.297,31 kuna), Općine Drenje (26.731,51 kuna), Općine Trnava (13.972,23 kuna), Općine Viškovci (13.918,60 kuna), Općine Gorjani (44.398,97 kuna) i Općine Levanjska Varoš (13.951,98 kuna). Sredstvima proračuna Grada Đakova financirani su s ukupno 1.016.300,00 kuna privatni Dječji vrtić "Zvrk" (566.600,00 kuna) i vjerski vrtić Dječji vrtić "Sunčev sjaj - Nazaret" (449.700,00 kuna) što je za financiranje predškolskih ustanova na đakovačkom području ukupno 3.234.172,55 kuna iz proračuna jedinica lokalne samouprave s đakovačkog područja.

Dječji vrtić "Maslačak" financira se iz proračuna Grada Belišća (1.908.763,00 kuna), Općine Bizovac (483.694,00 kuna) i Općine Petrijevi (336.000,00 kuna). Iz proračuna Grada Valpova ostvaruju sredstva Dječji vrtić "Maza" (1.552.000,00 kuna) i Dječji vrtić "Moj Bambi" (128.000,00 kuna). Dječji vrtić "Pinokio" financira se iz proračuna Grada Donji Miholjac (1.572.640,00 kuna), Općine Marijanci (263.323,65 kuna) i Općine Magadenovac (10.500,00 kuna), ukupno 1.846.463,65 kuna. Dječji vrtić "Zvončić" financira se iz proračuna Grada Našice (2.980.632,41 kuna), Općine Feričanci (84.869,03 kuna), Općine Donja Motičina (103.246,05 kuna) i Općine Podgorač (142.634,57 kuna), ukupno 3.311.382,06 kuna. Osim toga Grad Našice financira i dva privatna vrtića s ukupno 288.100,00 kuna i to Dječji vrtić "Bubamara" s 85.200,00 kuna i Dječji vrtić "Potočnica" s 186.800,00 kuna. Dječji vrtić "Cvrčak" Beli Manastir financira se iz proračuna Grada Belog Manastira s iznosom od 2.560.798,00 kuna. Općina Darda za financiranje Dječjeg vrtića "Radost" izdvaja 1.552.590,83 kune, a Općina Bilje financira rad Dječjeg vrtića "Grlica" s 1.597.422,00 kuna. Dječji vrtić "Ivančica" iz Čeminca financira se iz proračuna Općine Čeminac (611.184,00 kuna), a Dječji vrtić "Zeko" Kneževi Vinogradi iz proračuna Općine Kneževi Vinogradi (859.139,50 kuna).

Sredstva ostvarena iz uplata roditelja-korisnika usluga iznose 27.339.546,73 kuna ili 33,17% u odnosu na ukupna sredstva, a iz ostalih izvora kao što su donacije, kamate i drugo ostvareno je 936.013,50 kuna ili 1,15%. Dio sredstava vrtići ostvare i iz Državnog proračuna putem Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta i to za one programe koji se smatraju javnim potrebama na razini države, a to su prije svega programi za djecu s teškoćama u razvoju, programi za djecu pripadnika nacionalnih manjina i programi predškole. Iz tog je izvora ostvareno ukupno 1.467.569,83 kuna ili 1,78% u odnosu na ukupno ostvarena sredstva.

Detaljan prikaz ostvarenih sredstava predškolskih ustanova nalazi se u Tablici 7.

FINANCIRANJE PREDŠKOLSKOG ODGOJA (2015./16.)

Tablica 7.

Redni broj	Naziv predškolske ustanove i područnog dječjeg vrtića	Proračun grada i/ili općine		Državni proračun		Uplate roditelja		Ostali prihodi		Ukupno
		Iznos	Postotak	Iznos	Postotak	Iznos	Postotak	Iznos	Postotak	
1.	Dječji vrtić Osijek, OSIJEK	28.578.110,80	64,32	167.400,00	0,39	15.050.887,30	33,87	634.037,92	1,42	44.430.436,02
2.	DV "Bobita", OSIJEK	12.000,00	4,45	38.550,00	14,32	217.518,14	80,84	1.000,00	0,39	269.068,14
3.	DV "Heidi", OSIJEK	0,00	0,00	0,00	0,00	165.952,39	94,07	10.458,26	5,93	176.410,65
4.	DV "Marija Petković", Zagreb, Podružnica OSIJEK	68.000,00	10,94	1.400,00	0,22	551.600,00	88,80	140,92	0,04	621.140,92
5.	DV "Dugine boje", OSIJEK	0,00	0,00	0,00	0,00	221.000,00	100,00	0,00	0,00	221.000,00
6.	DV "Lane", OSIJEK	0,00	0,00	0,00	0,00	311.428,00	100,00	0,00	0,00	311.428,00
7.	DV "Snjeguljica", OSIJEK	723.404,14	68,78	8.360,00	0,80	320.000,00	30,42	0,00	0,00	1.051.764,14
8.	DV "Mali princ", VIŠNJEVAC	2.088.799,92	54,90	60.000,00	1,59	1.655.525,00	43,51	0,00	0,00	3.804.324,92
9.	DV "Regoč", TENJA	144.000,00	35,83	2.880,00	0,72	255.000,00	63,45	0,00	0,00	401.880,00
10.	DV Đakovo, ĐAKOVO	2.347.143,15	61,04	56.403,00	1,47	1.441.592,65	37,49	0,00	0,00	3.845.138,80
11.	DV "Zvrk", ĐAKOVO	566.600,00	42,93	5.920,00	0,46	735.425,01	55,72	11.842,92	0,89	1.319.787,93
12.	DV "Sunčev sjaj - Nazaret", ĐAKOVO	449.700,00	33,97	16.180,00	1,23	857.879,00	64,80	0,00	0,00	1.323.759,00
13.	DV "Maslačak", BELIŠĆE	2.728.457,00	75,80	831.296,00	23,09	25.700,00	0,71	13.808,00	0,40	3.599.261,00
14.	DV "Maza", VALPOVO	1.552.000,00	66,36	0,00	0,00	781.700,00	33,42	4.978,61	0,22	2.338.678,61
15.	DV "Moj Bambi", VALPOVO	128.000,00	39,63	0,00	0,00	194.960,00	60,37	0,00	0,00	322.960,00
16.	DV "Pinokio", DONJI MIHOLJAC	1.846.463,65	69,84	14.000,00	0,55	698.984,00	26,43	84.235,10	3,18	2.643.682,75
17.	DV "Zvončić", NAŠICE	3.311.382,06	74,36	87.970,83	1,97	1.025.859,37	23,03	27.660,53	0,64	4.452.872,79
18.	DV "Bubamara", NAŠICE	85.200,00	29,76	0,00	0,00	201.080,00	70,23	0,00	0,00	286.280,00
19.	DV "Potočnica", NAŠICE	186.800,00	61,23	0,00	0,00	118.250,00	38,77	0,00	0,00	305.050,00
20.	DV "Jaglac", ĐURĐENOVAC	387.594,97	56,70	9.640,00	1,43	265.001,50	38,77	21.239,52	3,10	683.475,99
21.	DV "Tintilinić", KOŠKA	272.231,77	73,27	4.300,00	1,18	69.800,00	18,78	25.185,48	6,77	371.517,25
22.	DV "Cvrčak", BELI MANASTIR	2.560.798,00	76,01	79.920,00	2,38	728.230,00	21,61	0,00	0,00	3.368.948,00
23.	DV "Grlica", BILJE	1.597.422,00	71,57	49.150,00	2,22	498.937,00	22,35	86.170,00	3,86	2.231.679,00
24.	DV "Radost", DARDA	1.552.590,83	74,32	16.140,00	0,77	507.769,87	24,30	12.494,00	0,61	2.088.994,70
25.	DV "Zeko", KNEŽEVI VINOGRADI	859.139,50	78,35	18.060,00	1,64	216.552,50	19,74	2.762,28	0,27	1.096.514,28
26.	DV "Ivančica", ČEMINAC	611.184,00	73,27	0,00	0,00	222.915,00	26,73	0,00	0,00	834.099,00
	UKUPNO	52.657.021,79	63,90	1.467.569,83	1,78	27.339.546,73	33,17	936.013,50	1,15	82.400.151,89

ZAKLJUČAK

Uređenost predškolskog odgoja u Osječko-baranjskoj županiji na vrlo je visokoj razini. Kao i svaki sustav i predškolski se odgoj može i dalje poboljšavati. Prikupljeni podaci od ustanova za predškolski odgoj govore o broju djece obuhvaćene programima predškolskog odgoja koji je, s obzirom na objektivne okolnosti, optimalan. Osim toga organizira se program predškole za djecu u godini prije polaska u školu. Taj se program organizira u manjim mjestima u kojima nije osnovan dječji vrtić kao pravna osoba, a u suradnji najbližeg dječjeg vrtića, škole i jedinice lokalne samouprave.

U osnovnim školama kojih je osnivač Osječko-baranjska županija ustupa se na korištenje prostor škole bez naknade za potrebe predškolskog odgoja. To je posredna financijska pomoć onim jedinicama lokalne samouprave koje nisu osnovale vrtiće kao ustanove. Osim toga, u takvim slučajevima Županija djelomično pokriva i materijalne troškove, osobito kada je riječ o programu predškole.

Stanje u predškolskom odgoju Osječko-baranjske županije može se ocijeniti zadovoljavajućim jer postojeći broj dječjih vrtića može primiti sve zainteresirane. Bilo bi dobro povećati broj predškolskih ustanova u jedinicama lokalne samouprave koje to još nisu učinile, a izdvajanjem više sredstava trebao bi se poboljšati standard vrtića, no Županija je svjesna skromnih mogućnosti proračuna jedinica lokalne samouprave.